

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมอุตสาหกรรมปรับเปลี่ยนเป็นสังคมบริการและสังคมสารสนเทศ ที่ภูมิปัญญาความรู้ในด้านต่าง ๆ กลายเป็นทุนหรือทรัพยากรสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดขีดความสามารถเชิงแข่งขันของประเทศและสร้างมูลค่าเพิ่มทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่สังคมการเมือง การเสริมสร้างขีดความสามารถเชิงแข่งขันของประเทศ จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่งที่ประเทศในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ พึงต้องดำเนินการและสืบเนื่องจากการที่ภาครัฐในฐานะที่เป็นองค์กรหลักในการกำหนดทิศทางและดำเนินการบริหารจัดการสังคมการเมือง จึงจำเป็นที่จะต้องแสวงหาความรู้และทำการปรับเปลี่ยนจุดเน้น กระบวนการในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การบริหารจัดการนโยบายให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโดยต่อเนื่อง เพื่อนำมาซึ่งการมีขีดความสามารถเชิงแข่งขันให้แก่ประเทศ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2549 : 6)

การแสวงหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรสามารถผลิตสินค้าหรือให้บริการที่ดีมีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า และเป็นที่ยังพอใจของประชาชนหรือลูกค้าผู้มาซื้อสินค้าหรือมารับบริการ โดยการทำให้องค์กรมีระบบการบริหารงานที่ดีมีคุณภาพ เพิ่มความแข็งแกร่งให้กับองค์กรเพื่อจะได้สามารถปรับตัวรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกยุคปัจจุบันได้ ถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งที่ผู้บริหารองค์กรต้องกระทำเพื่อความอยู่รอด และความเจริญก้าวหน้าขององค์กรไม่ว่าจะเป็นการบริหารในภาครัฐหรือภาคเอกชน ทั้งนี้เพราะความเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นในโลกมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไม่หยุดและจะเปลี่ยนแปลงอย่างมาก และรวดเร็วขึ้นในอนาคต องค์กรทุกแห่งจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัว โดยการเปลี่ยนแปลงหรือปฏิรูประบบการบริหารจัดการด้วยการนำเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้องค์กรสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ อีกทั้งยังสามารถเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับองค์กรที่จะเผชิญกับความท้าทายในโลกยุคใหม่ได้อย่างดีด้วย (ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อุทยาน, 2550 : 1)

การบริหารงานภาครัฐของประเทศไทยมีการปฏิรูประบบราชการขนานใหญ่เมื่อ พ.ศ. 2545 ทำให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมาย

ว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม โดยเฉพาะการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) และการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) เข้ามาประยุกต์ใช้ในระบบราชการของไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551 : 4) ซึ่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความประสงค์จะให้ใช้บังคับกับส่วนราชการในทุกกระทรวง ทบวง กรม ทั้งที่เป็นราชการ ส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร ที่มีการจัดตั้งขึ้นและมีการปฏิบัติราชการเช่นเดียวกับกระทรวง ทบวง กรม (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2549 : 211) และในด้านการศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการนำ แนวทางการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาโรงเรียน คู่มาตรฐานสากล มาประยุกต์ใช้ในองค์กร สถาบัน และสถานศึกษาต่าง ๆ โดยอิงแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award-TQA) มาพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้มีวิธีปฏิบัติและผลการดำเนินงานในระดับ มาตรฐานโลก โดยกำหนดกรอบเกณฑ์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลงานที่เป็นเลิศ (Baldrige Education Criteria for Performance Excellence) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เพื่อช่วยให้มีการทำความเข้าใจ และปรับใช้ใน วงการศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียน โดยยึดหลักการดำเนินงานเชิงระบบ เพื่อช่วยให้องค์กร โรงเรียนสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 1)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษา คณะสงฆ์ ที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2514 เป็นต้นมา ได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้นและแพร่หลายออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง มีพระภิกษุและสามเณรเรียนกันมาก ปัจจุบันโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และศึกษาหลักสูตรพระปริยัติธรรม (บาลี, ธรรมวินัยและศาสนปฏิบัติ) ภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 มีโรงเรียนกระจายอยู่ทั่วประเทศ จำนวน 410 แห่ง แบ่งเขตพื้นที่การบริหารเป็นกลุ่มโรงเรียน จำนวน 14 กลุ่ม (กองพุทธศาสนศึกษา, 2553 : 1) แต่สภาพการณ์ปัจจุบันปรากฏว่าการดำเนินงานด้านการบริหารงานและการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่นั้น ยังไม่มีทิศทางการพัฒนาที่มีความชัดเจนในการสร้างเอกภาพทางการบริหารให้กับกลุ่มโรงเรียน อีกทั้งการสร้างพันธสัญญาการดำเนินงานและการจัดการศึกษาเพื่อการสร้างศาสนทายาทที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันยังไม่ได้มีการกำหนดให้มีขึ้นอย่างเป็นทางการมากนัก จะมีแต่เพียง

การดำเนินงานตามกรอบแนวปฏิบัติของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสำคัญ ในขณะที่เดียวกันกลุ่มโรงเรียนไม่มียุทธศาสตร์การพัฒนาที่เด่นชัดพอที่จะเป็นแนวทางการจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่นั้น ๆ แก่โรงเรียนในสังกัดให้สามารถสร้างศาสนทายาท และดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ (กองพุทธศาสนศึกษา. 2552 : 26)

จากการสำรวจข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากร จำนวน 1,525 กลุ่มตัวอย่างด้านความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น มีประเด็นที่ต้องมีการดำเนินการปรับปรุง แก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่ ระบบหลักการบริหารจัดการยังไม่เข้มแข็ง ผู้บริหารยังไม่ได้เป็นนักจัดการศึกษามืออาชีพ อีกทั้ง ยึดติดกับระบบปัจเจกบุคคล เช่น เจ้าอาวาส ผู้จัดการ โรงเรียน เป็นต้น ทำให้การดำเนินงานยังไม่เป็นระบบมากนัก และจะทำให้เกิดช่องว่างในการพัฒนาในระยะยาว บุคลากรยังขาดความชำนาญในวิชาที่สอน อีกทั้งการพัฒนาบุคลากรยังไม่ต่อเนื่อง ไม่ทั่วถึง ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และความมั่นคงในวิชาชีพยังมีน้อย ไม่มีระบบการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่มีมาตรฐานพอที่จะเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันนโยบายสู่การปฏิบัติ ขาดระบบการประชาสัมพันธ์ และการตลาดเชิงรุกทำให้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ถูกมองว่าเป็นการจัดการศึกษาแก่เด็กที่ขาด โอกาส เด็กที่มีคุณภาพต่ำ หรือเด็กที่มีปัญหาทางสังคม ซึ่งประเด็นนี้มีผลโดยตรงต่อภาพลักษณ์ และความน่าเชื่อถือในคุณภาพของศาสนทายาทที่ผลิตขึ้นมา (แม้ในความเป็นจริงแล้วคุณภาพของผู้เรียนจะต่ำก็ตาม แต่ไม่ควรถือเป็นข้อจำกัด ควรเน้นการประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างทัศนคติใหม่) ที่มาของรายได้อาจมาจากการอุดหนุนเป็นสำคัญ โรงเรียนขาดมาตรการที่ชัดเจนในการพัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้ ผลการประเมินคุณภาพของการจัดการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพ ยังมีโรงเรียนไม่น้อย (ร้อยละ 30) ที่ยังไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และยังไม่มีการเชิงรุกใด ๆ ในการจัดการ ขาดยุทธศาสตร์ และแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว อีกทั้งการบูรณาการกับทุกภาคส่วนเพื่อการสร้างความเข้มแข็งทางการศึกษา และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ยังไม่มีความชัดเจนมากนัก การดูแลคุณภาพชีวิตแก่ผู้เรียนขณะเรียน ยังขาดมาตรฐานที่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน อัตราส่วนของผู้เรียนที่จบมัธยมศึกษาที่มีน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับปรัชญาของโรงเรียนที่เน้นการสร้างศาสนทายาท ระบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นการดำเนินการแบบตั้งรับ ยังไม่ได้มุ่งเน้นแบบเชิงรุกไปที่ชุมชน หลักสูตรการเรียนการสอนขาดความเป็นอัตลักษณ์ของปริยัติสามัญ อิงกับการศึกษาทางโลกมากเกินไป ทำให้เป็นภาระแก่ผู้เรียนในการพัฒนาตนเองที่สมบูรณ์ทั้งทางโลก และทางธรรม (วัยของผู้เรียนคือวัยเยาวชนซึ่งยังไม่มีสามัญสำนึกต่อตนเองในการเป็นศาสนทายาท) อัตราการเรียนต่อด้านสามัญของผู้เรียน การลาออกระหว่างภาคเรียนมีสูง

และขาดมาตรการในการส่งเสริม จูงใจ และสร้างทัศนคติใหม่แก่ผู้เรียนในการครองตนเป็นเพศ
 บรรพชิตเพื่อการเป็นศาสนทายาทที่ดี ไม่มีกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการเสริมสร้างเอกภาพทางการบริหาร
 และการจัดการศึกษาที่มีความเข้มแข็งเชิงคุณภาพที่เป็นที่ประจักษ์แก่สังคมชาวพุทธ ทั้งในประเทศ
 และต่างประเทศ ระบบการบริหารจัดการบุคลากร ตั้งแต่กระบวนการสรรหา ว่าจ้าง แต่งตั้ง
 การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ยังไม่ได้มาตรฐานการบริหารบุคคล
 ยังมีระเบียบปฏิบัติ กฎหมาย หลายประการที่ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการศึกษาพระปริยัติธรรม
 แผนกสามัญศึกษา ระบบฐานข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศ ความพร้อมของอุปกรณ์ประกอบ
 การเรียนการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพ ผลงานทางวิชาการ งานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการศึกษา
 ยังมีน้อยทำให้ขาดหลักฐานเชิงประจักษ์ ในการพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น (กองพุทธศาสนศึกษา.
 2552 : 27) นอกจากนี้ยังพบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง (พ.ศ. 2549-2552) มี
 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ได้รับการประเมินแล้ว 391 แห่ง สรุปผลการประเมิน
 ดังนี้ โรงเรียนที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน 209 แห่ง (ร้อยละ 84.45) โรงเรียนที่ไม่ได้รับ
 การรับรองคุณภาพมาตรฐาน 182 แห่ง (ร้อยละ 46.55) ระดับคุณภาพผลการประเมินภายนอก ดังนี้
 ระดับดีมาก 12 แห่ง (ร้อยละ 3.07) ระดับดี 248 แห่ง (ร้อยละ 63.43) ระดับพอใช้ 125 แห่ง (ร้อยละ
 31.97) ระดับปรับปรุง 6 แห่ง (ร้อยละ 1.53) (กองพุทธศาสนศึกษา, 2552 : 28) อย่างไรก็ตาม
 การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดคุณภาพจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคและวิธีการที่ทันสมัย สอดคล้องกับ
 บริบทขององค์กร ซึ่งหลักธรรมาภิบาลเป็นประเด็นหนึ่งที่ต้องนำมาเป็นแกนหลักสำหรับ
 การบริหาร ซึ่งรัฐบาลรวมทั้งหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย สำนักงานข้าราชการพลเรือน
 (ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) สำนักงานประมาณ และสำนักงาน
 คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องกับการ
 ส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการต่าง ๆ ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการขององค์กร ไปใน
 แนวทางการบริหารจัดการที่ดี (สถาบันพระปกเกล้า, 2549 : 1) เช่นเดียวกับนักวิชาการหลายท่าน
 เช่น อานันท์ ปันยารชุน ธีรยุทธ บุญมี นายแพทย์ประเวศ วะสี ศาสตราจารย์ชัยอนันต์ สมุทรวณิช
 และสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทยที่ได้เสนอว่า ธรรมาภิบาลทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือ
 และแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเน้นความจำเป็น
 ของการของการสร้างความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
 เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มี
 เสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และ
 สามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (สถาบันพระปกเกล้า, 2549 : 21)

ประเด็นต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นความท้าทายด้านการบริหารคุณภาพ ของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพและความคาดหวังในอนาคตที่ควรจะเป็นไปของระบบการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการคุณภาพอย่างไร และการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ถือเป็นประเด็นที่น่าศึกษาว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีคุณภาพในการจัดการศึกษาระดับใด และนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานเป็นอย่างไร ทั้ง 2 ประเด็นมีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในการบริหารองค์กร และสร้างศาสนทายาทที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 10
2. เพื่อศึกษาระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 10
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารคุณภาพกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10

สมมติฐานการวิจัย

การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากลุ่ม 10

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

1.1 ตัวแปรกลุ่ม 1 ได้แก่ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 10 ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

1.2 ตัวแปรกลุ่ม 2 ได้แก่ การบริหารคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 10 6 ตัวแปร ประกอบด้วย การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้น

ผู้เรียน การวัด-การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร และการจัดการ
กระบวนการ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 10
จำนวน 41 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม (หน่วยการวิเคราะห์คือโรงเรียน)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ได้แก่ เริ่มตั้งแต่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2555 ถึง เดือนกันยายน
พ.ศ. 2556 รวม 1 ปี

4. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 10 ประกอบด้วย

4.1 ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือครูใหญ่ หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ หัวหน้าฝ่าย
งบประมาณ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคล หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป จำนวน 287 รูป/คน

4.2 บุคลากร ได้แก่ ครูผู้สอนและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ
ศึกษา กลุ่มที่ 10 จำนวน 410 รูป/คน

รวมขอบเขตด้านประชากรทั้งสิ้น จำนวน 697 รูป/คน และคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งสิ้น
352 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารคุณภาพ หมายถึง ลักษณะของการทำงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 10 ของผู้บริหารและบุคลากร ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างองค์การ การนำ
องค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน การวัด-การวิเคราะห์และการจัดการความรู้
การมุ่งเน้นบุคลากร และการจัดการกระบวนการ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบย่อยมีนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1.1 การนำองค์การ หมายถึง วิธีการที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ชี้แนะและทำให้้องค์การ
มีความยั่งยืน ประกอบด้วย การนำองค์การ โดยผู้นำระดับสูง การกำกับดูแลและความรับผิดชอบต่อ
สังคมในภาพใหญ่

1.2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การตัดสินใจของสถานศึกษาที่จะแสดงให้เห็น
ถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายหรือนโยบายและแผนที่สำคัญ เพื่อให้บรรลุผลตาม
เป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย การจัดทำกลยุทธ์ การถ่ายทอดกลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติ

1.3 การมุ่งเน้นผู้เรียน หมายถึง วิธีการที่สถานศึกษาดำเนินการสร้างคุณภาพของ
ผู้เรียน มีการรับฟังเสียงของผู้เรียน

1.4 การวัด-การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมายถึง วิธีการที่สถานศึกษามีการวัด การวิเคราะห์และการปรับปรุงผลการดำเนินการของสถานศึกษา มีการจัดการสารสนเทศ ความรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.5 การมุ่งเน้นบุคลากร หมายถึง วิธีการที่สถานศึกษาดำเนินการสร้าง ความผูกพันของบุคลากร และสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา

1.6 การจัดการกระบวนการ หมายถึง วิธีการที่สถานศึกษาดำเนินการสร้างระบบงาน มีกระบวนการทำงานอย่างชัดเจน

2. หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นการทำงานเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุดทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า ซึ่งแต่ละองค์ประกอบย่อยมีนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

2.1 หลักนิติธรรม หมายถึง วิธีการที่ผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 11 ให้การยอมรับและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่มีความเสมอภาคในการใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่อยู่บนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน มีความเป็นธรรม มีความทันสมัย สามารถพัฒนาปรับปรุงแก้ไขได้ มีการชี้แจงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

2.2 หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน การยึดหลักความสามารถและผลงาน การเป็นต้นแบบด้านคุณธรรม การเสริมสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม ยึดหลักคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ การเปิดโอกาสให้ ทุกคนเข้าถึงบริการ สาธารณะต่าง ๆ

2.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง การมีกลไกการทำงานที่โปร่งใส มีการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา เป็นประโยชน์ สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีความพร้อมที่จะถูก ตรวจสอบ มีเหตุผลในการดำเนินงาน

2.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ขององค์กร มีการนำความคิดเห็นของบุคลากรมาใช้ในการปรับปรุงการทำงาน มีการสร้างบรรยากาศให้เกิดกระบวนการที่มีส่วนร่วม ส่งเสริมการรวมตัวกันแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาองค์กร และมีการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์

2.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้บริหารดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย การมีเป้าหมายที่ชัดเจน การมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน การมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ การมีระบบติดตามและประเมินผล การมีการบริหารผลงาน

2.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง ผู้บริหารดำเนินการการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่เน้นการประหยัด ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีศักยภาพในการแข่งขัน

3. โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับพระภิกษุ-สามเณร กลุ่มที่ 10 ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดนครพนม จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยในเรื่องนี้ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างน้อย 3 ประการคือ

1. ทำให้ทราบระดับการบริหารคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10
2. ทำให้ทราบระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 10
3. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารคุณภาพ กับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10